



የታላቁ የአማራ ጉባዔ መግለጫና ውሳኔዎች



መጋቢት 17 ቀን፣ 2015 (March 26, 2023)
Washington, D.C., USA

የአማራው ንቅናቄ በፀረ-አማራ አቋም ተነስተው የአገሪቱን መንግሥት የተቆጣጠሩትን ነገዳውያን፣ ነገዳዊ ሕገመንግሥታቸውን እና ክልላዊ የአስተዳደር መዋቅራቸውን አስወግዶ፣ በወራሪዎች የተነጠቀውን ለገዢ ሺ ዓመታት የኖረበትን ዐጽመ ርስቱን የማስከበርና የታሪካዊቱን ኢትዮጵያ አገረ መንግሥት አዘምኖ ለአማራውና ለሌላውም ዜጋ ፍትሕና መልካም አስተዳደር የሰፈነበት ሥርዓት የመገንባት ችግል ነው።

መግቢያ

ከሰላሳ አመታት በላይ በአማራው ህዝብ ላይ ከፍተኛ ወከባ፣ መሳደድ፣ መዋረድና የዘር ጥፋት ያስከተለው፣ አማራው በመሠረታት፣ በደሙና በአጥንቱ አስከብሮ ባቆያት አገሩ እንዳይኖር በነገዳዊ ህገ መንግስትና በክልላዊ የአስተዳደር መዋቅር የሚካሄድበት ጥቃት ቀጥሏል። ይህም ወያኔ እያለ ራሱን የሚጠራው የሽብር ድርጅት በ2010 ዓ.ም በህዝባዊ አመጽ ከስልጣን ከተወገደ በኋላ በለውጥ ስም በስልጣን ኮርቻ በተፈናጠጠው አነጋዊ አገዛዝ በከፋና በተጠናከረ ደረጃ ለአለፉት አምስት አመታት ቀጥሎ የአማራውን ህዝብ ህልውና እጅግ አሳሳቢ ደረጃ ላይ አድርሶታል።

ይህን ስጋትና በቀጣይ የተደቀነበትን አደጋ በመረዳት፣ የአማራው ህዝብ መውሰድ በሚገባው አጣዳፊ ራስን የመከላከልና ራስን የማዳን እርምጃ ተወያይቶ ወደስምምነት ለመድረስና የትግል አቅጣጫ ለመንደፍ በሰሜን አሜሪካ የአማራ ማህበራት ፌዴሬሽን (ፋና) እና በካናዳ የአማራ ማህበራት ኅብረት (ካሳ) የጠሩት በሰሜን አሜሪካ የሚኖሩ የአማራ ተወላጆች ታላቅ ጉባዔ ከመጋቢት 16 እስከ 17 በዋሽንግተን ዲሲ ተካሂዷል። በዚህ ጉባዔ የፋናና ካሳ መሪዎችና አባላት፣ ሌሎች በአማራ ጉዳይ የተደራጁና የሚታገሉ አካላት ምሁራንና በርካታ ቁጥር ያላቸው የአማራ ተወላጆች ተሳትፈዋል። ጉባዔው ለሁለት ቀን፣ የአማራውን ንቅናቄ ታሪካዊ ዳራ በመቃኘት ጠላቶቹ የነዙበትን አጥፊ የሃሰት ትርክቶችና ያደረሱበትን መጠነ ስፊት ቁሳዊና ሰብዓዊ ጥቃቶች፣ እንዲሁም የአገሪቱን አጠቃላይ ሁኔታ በመመልከት በምሁራን በቀረቡ ጥናታዊ ሰነዶች ላይ ተወያዮ የአማራው ትግል በአሁኑ ወቅት የደረሰበትን ደረጃና የተጋረጡበትን የህልውና አደጋዎች በጥልቅ መርምሮ ታሪክ ያዘቡ ትርክቶችን ለማጥራት፣ የአማራውን ንቅናቄ ዓላማዎች በግልፅ ለመለየት፣ በተለይም ከፊታችን የተደቀነውን የህልውና አደጋ ለመቀልበስ በቀጣይ ሊወሰዱ ስለሚገባቸው እርምጃዎችና ስልቶች የሚከተለውን መግለጫና ውሳኔ አሳልፏል።

1. የአማራው ንቅናቄ ታሪካዊ ዳራና በጠላቶቹ የሚነዛበት የሃሰት ትርክት

አማራው፣ ኢትዮጵያን በመመሥረት በደሙና በአጥንቱ ግብር ነፃነቷን አስጠብቆ አሁን ካለችበት እንድትደርስ ያደረገ ታሪካዊ ጥንታዊና ኩሩ ህዝብ ነው። ከጥንታዊ ግሪክ ቀደምት የዓለም ፈላጊዎች ጀምሮ እስከ መካከለኛውና እስከአለንበት ዘመን እውቅ የታሪክ ምሁራንና ተመራማሪዎች በሰፊው በጻፏቸው መጻሕፍት ይህ ሃቅ በግልፅ ሰፍሮ ይገኛል።

አማራው ለኢትዮጵያ መመሥረት፣ በነጻነት መቆየትና ልማት ግንባር ቀደም አስተዋፅኦ በማድረግ፣ ከሌላው ሕዝብ ጋር አብሮ በመኖር በጋብቻና በተለያዩ የኑሮ ዘርፎች በመተሳሰር ብሔራዊ አንድነቷን አጠናክሮ ኢትዮጵያን በአፍሪካና በዓለም እውቅናና ክብር ያገኘች አገር እንድትሆን አድርጓታል።

በኢትዮጵያ ምስረታና የብዙ ሺ ዓመታት የነጻነት ታሪክ፣ ስለ አማራው ድርሻ እውነታው ይህ ሲሆን፣ ለአለፉት 50 ዓመታት በፀረ ኢትዮጵያና ፀረ አማራ ትርክቶች በውጭ ጠላቶችና በውስጥ አገልጋዮቻቸው የተጠነሰሰ ታሪክ የመበረዝና የማዛባት ዘመቻ ተካሂዷል። የዚህም የታሪክ ብረዝ ዋነኛ ዓላማ፣ አማራውን በጨቋኝነት፣ በተስፋፊነትና በቅኝ ገዥነት መድብ በሌላው ህዝብ በጠላትነት እንዲታይ ማድረግ፣ በመጨረሻም ህልውናውን አደጋ ላይ በመጣል ኢትዮጵያን ማፍረስ ነው።

በዚህም መሠረት፣ እውነቱን አዘብተው፣ የራሳቸውን ትርክት ፈጥረው በህዝብ መካከል ጥላቻና መከፋፈልን በማስፈን አማራውን ነጥሎ ለመምታትና ህልውናውን ጨርሶ ለማጥፋት የሚጥሩት [ከሁሉም መጨረሻ ኢትዮጵያን ተቀላቅለው ነገር ግን መጥተው ነባር ነገዶችን 'መጤ' በማለት የሚያጠፉት የኦሮሞ የወረራ ስርዓት አካሂዶቻች] በአሁኑ ወቅት የኢትዮጵያን መንግሥት ስልጣን የተቆጣጠሩት ሁሉም ነገር ይገባናል ባይ አንጋውያን፣ ከእነሱም በፊት ለሃያ ሰባት ዓመታት ስልጣን ይዘው ከሥልጣኔ ወደነገዳዊነት በሚመልስ 'ህገመንግስት'ና በክልላዊ አፓርታይድ የፖለቲካ ሥርዓት አገሪቱን ከፋፍለው ለዚህ የጥላቻና የጥፋት መሠረት የጣሉትን የትግራይ ነፃ አውጭ ግንባር (ሀውሃት) ፖለቲከኞችን እውነተኛ ታሪክ መመርመር ይገባል።

ከዚህ አንፃር፣ ከረዥሙ የኢትዮጵያ ሃገረ መንግስት ግንባታ ሂደት ጥቂት ምዕት ዓመታት ወደኋላ ዘወር ብለን ስንመለከት በከፍተኛ ውድመትና ጥፋት መንሰዔነት በታሪክ የተመዘገቡ ክስተቶችን እናገኛለን። ከእነዚህም መካከል፣ በተለይ አሁን ላለንበት ቀውስና ለንዣብን የህልውና አደጋ በተጠቃሽነት ሊቀርብ የሚችለው በ16ኛው ምዕት ዓመት የተካሄደው "የጋላ ወረራ"¹ ታሪክ ነው። ይህ ክስተት፣ በበርካታ ታዋቂ የታሪክ ተመራማሪዎችና ጸሃፊዎች በሰፊው ተመዝግቧል። ይህ "የጋላ ወረራ"፣ በተለይም በደቡባዊ ኢትዮጵያ በምስራቅና ደቡብ ምዕራብ ክፍሎች የነበሩትን ነባር ነገዶች በመጨፍለቅ፣ ባህላቸውንና ቋንቋቸውን አጥፍቷል፤ የቀሩትንም በተለያዩ የማስገደጃ ዘዴዎች ማንነታቸውን ደምስሶና አስገድዶ በማዋሃድ በአገሪቱ የህዝብ ጥንቅር ላይ ያስከተለውን ለውጥ በአንክሮ መገንዘብ ያስፈልጋል። ይህን የታሪክ እውነታ መገንዘብ በአሁኑ ወቅት በአገሪቱ የሰፈነውን የአንጋዊነት ርዕዮች አደገኝነት ለመረዳትና የመፍትሔ ተግባራትን ለመለየት ይጠቅማል። አንጋዊው አገዛዝ ይህን

¹ "ጋላ" የሚለው ስም ማስረጃ Jaenen, Cornelius J. "The Galla or Oromo of East Africa." *Southwestern Journal of Anthropology*, vol. 12, no. 2, 1956, pp. 171–90

ሃቅ ለመሸፋፈንና በተቃራኒው ዛሬ አሮሞ የሚባለው ነገድ የተወረረ፣ መሬቱ በቅኝ የተያዘበት፣ ታሪኩ፣ ባህሉ፣ ቋንቋው እንዲጠፋ የተደረገበትና የተገፋ የሚያስመስል ታሪክን የመበረዝና የመከለስ ዘመቻ በማድረግ ላይ ይገኛል። ለዚህም፣ ከኢትዮጵያ አልፎ በአፍሪካና በዓለም ደረጃ እውቅናና ክብር ያገኘውን፣ የመላው ዓለም ጥቁር ህዝብ የነጻነት ምልክት የሆነውን የአድዋ ድል ለመካድና ለመበረዝ በቅርቡ በአገሪቱ መከላከያ ኃይል ታግዞ የፈጸመውን እጅግ አሳፋሪ እርምጃ ማስታወስ ይበቃል።

አማራው በህልውናው ላይ የታወጀበትን የተቀናጀና ሁለገብ ጥቃት ለመመከት የሚያደርገውን እንቅስቃሴ አገር ለማፍረስ ከተቋቋሙት ከወያኔ እና ከአገጋውያን ድርጅቶች ዓላማ ጋር ለማመሳሰል የሚደረግ ሙከራ አለ። የአማራው በአማራነቱ መደራጀትና የሚፈጸምበትን ጥቃት መቋቋም አማራጭ የሌለውና ለነገ የማይባል ተግባር ነው። የአማራው መደራጀት ለኢትዮጵያ አንድነት ዋስትና የሚሰጥ እንጅ ፈጽሞ ለደህንነቷ ስጋት የሚሆን አይደለም።

2. አማራው በአሁኑ ወቅት ያጋጠመው የመጥፋት አደጋ፣

በኢትዮጵያ ስልጣንን በሃይል ተቆጣጥሮ ለሃያ ሰባት ዓመታት አገሪቱን በዘርና በቋንቋ በመከፋፈል 'የራስን እድል በራስ የመወሰን መብት' እና 'ህብረ ብሔራዊ ፈደራሊዚም' በሚል ሽፋን የራሱን ጎሳ የበላይነት በጫነው እና በወያኔ የተመራው አገዛዝ፣ ትኩረቱ አማራውን በተለያዩ ስልቶች ማዳከምና ማጥፋት እንደነበረና ይህንኑ ተግባራዊ በማድረግ በኩል በርካታ እርምጃዎችን እንደወሰደ ይታወቃል። ከእነዚህም መካከል የአማራውን ህዝብ ቁጥር በተጠና መንገድ ለማሳነስና በፖለቲካ፣ በአስተዳደር፣ በኢኮኖሚ፣ በባህልና በሌሎችም ዘርፎች የሚገባውን ድርሻውን እንዳያገኝ ለማድረግ፣ በቀጥታ የዘር ማጥፋት ወንጀል ከመፈፀም አንስቶ የአማራው ታሪካዊ ርስት የሆኑትን እንደ ወልቃይት፣ ራያ፣ ደራ እና መተከል ያሉትን በርካታ ግዛቶችን በትግራይና በሌሎች ክልሎች እንዲጠቃለሉ በማድረግ፣ የአማራውን ህዝብ ባህል፣ እምነቶች፣ ቋንቋ በማንቋሸሽና በማሳነስ፣ በፖለቲካና ራሱን በማስተዳደር፣ በኢኮኖሚ፣ በትምህርት፣ በጤናና በሌሎችም አገልግሎቶች በቁጥሩ ልክ ተጠቃሚ እንዳይሆን፣ እንዲጎዳና ወደኋላ እንዲቀር በፖሊሲ የታገዘ ሁለገብ የዘር ማጥፋት (የጀኖሳይድ) ወንጀል ተፈፅሞበታል።

በቀደሙት ስርዓቶች፣ አማራውን ልዩ የኢኮኖሚና ልማት ተጠቃሚ እንደነበር አስመስሎ በማቅረብ በሌሎች ነገዶች ዘንድ ጫቋኝ፣ ዘራፊና በዝባዥ ሆኖ እንዲታይና የጥቃት ዒላማ እንዲሆን ተደርጓል። ሆኖም፣ እውነቱ የአማራው ህዝብ የተፈጥሮ ሃብት ባለቤት፣ ጠንካራ ሰራተኛና ለአገር ልማትና ዕድገት በሁሉም መስክ ህግን አክብሮ የሚጠበቅበትን የመንግስት ግብር እየከፈለ ተቀዳሚ አስተዋጽኦ ያበረከተ ቢሆንም፣ በልዩ ልዩ የአገልግሎት ተቋማት አቅርቦት በቁጥሩም ሆነ በአስተዋፅኦው መጠን ተጠቃሚ ያልነበረ፣ እንዲያውም ከአንዳንዶቹ የአገሪቱ ክፍሎች ያነሰ ደረጃ ላይ የሚገኝ እንደነበረ ይታወቃል። ከወያኔ ወደስልጣን መምጣት በኋላ፣ የተጠናና በፖሊሲ ደረጃ በግልፅ ተግባራዊ ሆኖ አማራው ከመሠረታዊ የኢኮኖሚና ልማት አገልግሎቶች እንዲገለልፍ ለመጠነ ሰፊ ድህነት እንዲጋለጥ ተደርጓል። ይኸው አግላይና የዝርፊያ ፖሊሲ አሁን 'ሁሉም ነገር የኔ ነው' በሚለው የወቅቱ አገጋዊ ስግብግብ ተስፋፊና አረመኔያዊ አገዛዝ ከመቸውም ጊዜ የበለጠ ተጠናክሮና ከፍቶ ቀደም ሲል 'ሁሉም ነገር ወደ ትግራይ 'እንዳተኮረው ሁሉ አሁን ደግሞ በተረኝነት መንፈስ አገዛዙ

እውነተኛ ለሀገራችን ወደሚለው ክልል ተዛውሯል። ይህንም በአለፉት አምስት ዓመታት ብቻ 'አሮምያ' በሚሉት ክልል የተገነቡትን የትምህርት፣ የጤና፣ የኢንዱስትሪ የእርሻና ሌሎችም የልማትና አገልግሎት ተቋማት ቁጥር በመመልከት መረዳት ይቻላል። በአድልዎና ሁሉንም ይገባል በሚለው አነጋጫ ፖሊሲ ከደረሰው መገለል ባላነሰ የአማራው ህዝብ ባለፉት ሁለት አመታት በወያኔ በተከፈተበትና የአገዛዙም እጅ ባለበት የአብሪት ጦርነት ወረራ የነበሩትም ውሱን የልማት ተቋሞች በተጠና መንገድ እንዲወድሙ ተደርገዋል።

አማራው ለላፊት ሰላሳ ዓመታት በላይ የተፈፀመበትን መጠነ ሰፊ ጥቃት እንዳይከላከልና መብቱንና ህልውናውን እንዳያስጠብቅ በወያኔ በአምሳሉ የፈጠረውና በተለያዩ ወቅቶች ስሙን ሲቀያይር የቆየው አሁን 'የአማራ ብልፅግና' የተባለው አሻንጉሊት ድርጅት የፀረ-አማራ አጀንዳውን በትጋት ሲያስፈጽም ቆይቷል። ለአማራው ህዝብ መብትና ክብር መጠበቅና ከሌሎች ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ጋር በእኩልነትና በሰላም እንዲኖር ለማድረግ የሚታገሉ መሪዎቻችን፣ አንቂዎችንና ታዋቂ አማራዎችን በማሳደድ ለእስርና ለሞት በመዳረግ ከፍተኛ ወንጀል ፈፀሟል። በአሁኑም ወቅት፣ ከአማራው አልፎ ኢትዮጵያን ከወራሪው ህወሃት አደጋ ተከላክለው ያዳኑ በሺ የሚቆጠሩ የፋኖ አባላትና መሪዎች በእስር ላይ መገኘታቸው ይህንኑ የሚያሳይ ነው።

ኢትዮጵያ አሁን ላላችበት አስከፊ ሁኔታ መሠረት የጣለውና ለሃያ ሰባት ዓመታት ክፍፍልና ጥፋት ተጠያቂ የሆነው ወያኔ፣ በአማራውና በሌላው የአገሪቱ ህዝብ አመፅ ከስልጣን ሲባረር፣ ሰላም፣ አንድነት፣ ዲሞክራሲና እኩልነት አመጣለሁ ብሎ የህዝብን ትግል የቀማው የአሁኑ አነጋጫ አገዛዝ፣ የገባውን ቃል አጥፎ በአለፉት አምስት አመታት አገሪቱን በታሪኳ ታይቶ ለማያውቅ ጥፋት ዳርጓታል። በዚህም ሁለንተናዊ ቀውስ፣ የአማራው ህዝብ ዋነኛ ኢላማና ተጠቂ ሆኖ እያለ፣ በተለይም ሕፃናት፣ ሴቶች እና አዛውንት የጅምላ ግድያና የዘር ማጥፋት ወንጀል በሚዘገንን ሁኔታ እየተፈፀመባቸው ይገኛል። በሕይወት የተረፈው አማራም ንብረቱንና ሐብቱን ትቶ ከመኖሪያው በታ እየተፈናቀለ እጅግ ለከፋ ጥፋት ተዳርጎ ይገኛል። ይኸው የተረኛው አነጋጫ አገዛዝ የተቀነባበረና መጠነ ሰፊ ወንጀል አማራውን ለማዳከምና ለማጥፋት የታለመና ኢትዮጵያን በማፍረስ የአንድን ነገድ ፍፁም የበላይነት ለማስፈን የታቀደ ስለመሆኑ በተግባር እየተረጋገጠ መጥቷል። በመሆኑም፣ ቀደም ሲል እንደተገለፀው ይህ ጥቃት

ሀ. የአማራውን ክብር ከመቀነስ ባሻገር በተለያዩ የማጭበርበሪያ ዘዴዎች ቁጥሩ ዝቅ እንዲልና በአናሳነት እንዲመዘገብ በማድረግ፣

ለ. አማራ በብዛት የሚኖርባቸውን አካባቢዎች፣ በተለይም በአማራው ተመስርታና ለምታ የመላው አገሪቷ ዋና ከተማ የሆነችውን አዲስ አበባን የህዝብ ስብጥር ለመቀየር አዳዲስ ሰፋሪዎችን በመንግስት ወጪ ከ'አሮሚያ' አምጥቶ በማስፈር ሌላው ህዝብ በተለይም አማራው ወደ አዲስ አበባ እንዳይገባ በመከልከል፣ አሮሞ ያልሆነውን የከተማዋን ኗሪ በተለይም አማራውን መኖሪያውን እያፈረሱ ንብረቱን እየቀሙ ከስራው በሰፊው በማፈናቀል፣

ሐ. በተለያዩ የአገሪቱ ክፍሎች በሚኖረው በርካታ የአማራ ተወላጅ ላይ የዘር ማጥፋት፣ አካላዊ ጉዳት፣ መገለልና ንብረትን መቀማት እንዲሁም ከስራ መባረር እንዲደርስበት በማድረግ፣

መ. በከፍተኛ የመንግስት አመራር በተለያዩ ደረጃ በአገሪቱ ፓርላማ፣ በሚኒስትሮችና በዋና ከተማዋ ምክር ቤቶች የጥላቻና ህዝብን በህዝብ ላይ የሚያነሳሱ፣ በተለይም የአማራውን ህዝብ ላይቶ ለጥቃት የሚያጋልጡ ሃላፊነት የጎደላቸው ንግግሮችን በማድረግ፣

- ሠ. በወያኔ እና በአንጋዊው አገዛዝ መካከል በነበረው የስልጣን የበላይነት የማረጋገጥ ፉክክር የተቀሰቀሰውን ጦርነት ወደ አማራው ክልል ስቦ በማስገባት ከፍተኛ የሰው ዕልቂት፣ የሰብዓዊ መብቶች ጥሰትና መጠነ ስፊ የመሠረታዊ ልማት ተቋማት ውድመት እንዲደርስ በማድረግ፣ ቀጥሎም በምስጢር በተቀነባበረ ሂደት በተፈረመው የፕሪቶሪያው ስምምነት ከወያኔ ጋር እርቅ ፈጥሮ በአማራው ላይ አራተኛ ዙር አውዳሚ ጦርነት ለመክፈት በማቀድ፤
- ረ. በምስረታዋና ዕድገቷ ላይ የላቀውን ድርሻ አማራው በሚወስድባትና የሁሉም የኢትዮጵያ ህዝብ ዋና ከተማ የሆነችውን አዲስ አበባን 'አሮሚያ' 'ወደሚሉት ክልል ለመጠቀላል በርካታ ህገ ወጥ እርምጃዎችን በመውሰድና ታሪካዊ ቅርሶችን በማውደም የአማራዎችንና የሌሎችንም አሮሞ ያልሆኑ ዜጎችን ከህግ ውጭ መኖሪያቸውን በማፍረስና ንብረታቸውን በመቀማት ማፈናቀል፤
- ሰ. የኢትዮጵያ ህዝብ አንድነትና የአገሪቱ ነፃነት ማመረጋገጫ ምልክት የሆኑትን በተለይም አረንጓዴ፣ ቢጫ ቀይ ቀለማት ያለውን ሰንደቅ ዓላማ በአደባባይ እንዳይያዝ በመከልከል፣ የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋህዶን ቅዱስ ሲኖዶስና የኢትዮጵያ እስልምና ጉባዔ የመሳሰሉትን ዘመን ተሻጋሪ ታላላቅ ተቋማት በአንጋዊው ስርዓት ስር ለማዋልና እሱን አስመስሎ ለመቅረፅ እጅግ አደገኛ መንግስታዊ ጣልቃገብነት በማካሂድ፤
- ሸ. አማራው እየደረሰበት ያለውን ሁለገብ ጥቃት እንዳይቋቋምና መሪ አልባ እንዲሆን ድርጅቶቹን፣ የፖለቲካ መሪዎችን አንቁዎችንና የመገናኛ ተቋማቱን በተቀናጀ መንግስታዊ ሽብር ዒላማ በማድረግ፣ በ'አማራው' ክልልና በአጠቃላይ በአገሪቷ ውስጥ የማስፈራራት፣ የእስር ፣ የግድያና የተለያዩ ህገወጥ ድርጊቶችን በመፈፀም፤
- ቀ. ወያኔ በሃይል ወደ ትግራይ ክልል የቀላቀላቸው የወልቃይት፣ ጠለምት፣ ጠገዴና ራያ ከዛም በህዝብ መሰባሰባት ነፃ ቢወጡም በድጋሚ ይህን ለዘመናት የተሰቃዩ ህዝብ ዳግም በወያኔ አገዛዝ ስር ለማድረግ ሴራ በመሸረብ፣ ያለአግባብ ከአማራው አስተዳደር በማውጣት ህዝቡን ለአስከፊ ግድያና ሰቆቃ የተዳረጉባቸውን ደራንና መተከልን፣ በተደጋጋሚ በማስጨፍጨፍ፣ ጨርሶ ለማስቀረት የፖለቲካና ወታደራዊ ሴራን በመሸረብ፡፡

3. ከፋፋዩን ህገ መንግስትና 'ፌደራሊዝም' የሚሉትን የነገድ ክልላዊነት በተመለከተ፤

ወያኔ፣ አነጻ እና ተባባሪዎቹ ኢትዮጵያን ለማዳከምና ለማፍረስ ያላቸውን ዓላማ ለማስፈፀም በ1987 ዓ.ም ያወጡትን ህገ መንግስትና የአገዛዝ ስርዓት ያለ ህዝብ ተሳትፎና ይሁንታ በአገሪቷ ላይ ጭነዋል። ህገመንግስቱ አገርንና ህዝብን በነገድና በቋንቋ ከፋፍሎ የብሔራዊ አንድነትና ነፃነት ምሰሶ እሴቶችን በመሸርሸር "የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት" በሚል ሽፋን አገሪቱን ለመበታተን ሁነታዎችን ያመቻቸ፣ በቅርፁም በይዘቱ በዓለም ደረጃ የመጀመሪያና ብቸኛው ነው። በኢትዮጵያ ላላፉት ሰላሳ ዓመታት ለተለያዩ አስከፊ የህዝብ ዕልቂቶች፣ የአንድነትና ብሔራዊ ስሜት መናድ፣ የሰብዓዊ መብቶች መጠነ፣ የኢኮኖሚ ምዝብራና ድህነት እንዲሁም ሌሎች መጠነ ስፊ ችግሮች ዋና ምክንያት ሆኗል። የህገ መንግስቱና የፖለቲካ ስርዓቱ አራማጆች "የራስን እድል በራስ የመወሰን መብት"ና "ህብረ ብሔራዊ ፌደራሊዝም" የሚባሉትን ዕውቅና ያላቸውን ስነመንግስታዊና የፖለቲካ አደረጃጀት መርሆዎች አዛብቶ በማቅረብ ለራሳቸው የመስፋፋት፣ ጠባብ የጎሳ ፖለቲካና ጥቅም ማራመጃ መሰሪያ በማድረግ እየተጠቀሙባቸው ይገኛሉ። በሌላ በኩል አማራውና ሌላው ህዝብ የዚህ አሳሳች

የፖለቲካ አካሄድ ተጠቂ በመሆን ዋጋ በመክፈል ላይ ሲገኙ፣ አገሪቷም የመጨረሻው የመበታተን አፋፍ ላይ ደርሳለች።

በመሠረቱ የአማራው ህዝብ “የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት መከበር” የሚለው በዓለም አቀፍ ደረጃ ዕውቅና ያለው መርህ፣ በአንድ ሉዓላዊት አገር ስር የተለያዩ ጎብረተሰቦች ራሳቸውን የማስተዳደር፣ ባህልና ቋንቋቸውን የማዳበር፣ የአካባቢአቸው የተፈጥሮ ሃብት ተጠቃሚ የመሆን መብት አግባብ ያለውና ራሱም ሆነ ሌላው የኢትዮጵያ ህዝብ ሊኖረው የሚገባ መብት እንደሆነ ያምናል። ነገር ግን፣ ወያኔ እና አነጋዊው አገዛዝ ያደረጉትና በማድረግ ላይ የሚገኙት ይህን መርህ እንዲታወቅና በትክክለኛው መንገድ እንዲፈጸም ሳይሆን የራሳቸውን ጠባብ አገር መፍጠር፣ የራስን ነገድ የበላይነት ማስፈንና የሁሉም ይገባናል ‘አስተሳሰብን ለማሳካት ሌላውን በተለይም አማራውን አግልሎ አፓርታይዳዊ ስርዓትን ማራመድ ነው።

ከዚህ ጋር ተያይዞም፣ ለይስሙላ ተቋቁሞ አገርን ከፋፍሎ እያጠፋ የሚገኘው “ህብረ ብሔራዊ ፌደራሊዝም” በከፋፋይ ህገ መንግስት ላይ ተመስርቶ የነገድ ልዩነትና የማያባራ ዕልቂትን አራማጅ ሆኗል። ከዚህም የተነሳ የአፓርታይዳ ስርዓትና ህገ መንግስት መስራቾች እንደሚሉት፣ አማራው ፌደራሊዝምንና የራስን እድል በራስ የመወሰን መብትን የሚቃወምና ለአሃዳዊ ስርዓት ብቻ የሚታገል ሳይሆን፣ ፈደራሊዝምን ጨምሮ ህዝብ የሚያምንበትን፣ የአገርን አንድነትና ነፃነትን እንዲሁም የህዝብን ዲሞክራሲያዊ መብትና እኩልነት የሚያስከብር መንግስታዊ ስርዓት መመስረትን የሚደግፍ ነው። በነገድ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት ወይም በሌላ ከፋፋይ መስፈርቶች ሳይሆን በበርካታ አገሮች ተግባራዊ እንደተደረገው፣ በዜግነት፣ በአገር ሉዓላዊነትና አንድነት፣ በዲሞክራሲያዊ መብቶች፣ በኢኮኖሚ ጥቅሞች፣ በባህላዊ እሴቶችና በእኩልነት መከበር ላይ ተመስርቶ በሚቋቋም የፖለቲካ ስርዓት ያምናል።

4. መወሰድ ስለሚገባቸው አስቸኳይ እርምጃዎች ፣

በኢትዮጵያ ላይ የተጨነውን አነጋዊ አፓርታይድ አገዛዝ ማስወገድ አማራጭ የሌለው የወቅቱ ጥያቄ ነው። ለዚህም የአገዛዙ ጥፋት አጀንዳ ዋና ዓላማ የሆነው የአማራ ህዝብ ተደራጅቶና በአንድ ላይ ሆኖ በታመነ ስልት እየተመራ ትግሉን ማካሄድ አለበት። የአማራው ህዝብ መሠረታዊ ግብ ከተሰነዘረበት የተቀናጀና ሁለገብ ጥቃት እራሱን መከላከልና ከበባውን ሰብሮ ክብሩን መብቱንና ጥቅሙን ማስጠበቅ ብሎም ከሌሎች ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ጋር ተባብሮ በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት እንዲሰፍን ማድረግ ነው። እነዚህን ዓላማዎች ዕውን ለማድረግ ማንኛውንም ሰብዓዊ ተፈጥሯዊና ህጋዊ እርምጃዎችን መውሰድ አስፈላጊ ነው።

በዚህ መሠረት፣ በአጭር ጊዜ ውስጥ አማራውና ሌሎችም ለፍትህ የቆሙ ኢትዮጵያውያን ሁሉ የሚከተሉትን አስቸኳይ እርምጃዎች እንዲወስዱ ጥሪ ቀርቧል።

4.1. ለአገዛዙ የጭቆናና የሙስና ምንጭ በሆኑ የአገልግሎትና የንግድ ተቋማት አለመጠቀምን

ጨምሮ፣ በአነጋዊው አገዛዝ ላይ ያነጣጠሩ የኢኮኖሚ ማዕቀቦችን ማድረግ። ከእነዚህም መካከል በቀዳሚነት፡

- የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ
- የኢትዮጵያ ቴሌኮም
- የኢትዮጵያ አየር መንገድ
- የመንግስት ሆቴሎችንና የመሳሰሉ ተቋማትን አለመጠቀም።
- ገበሬው፣ ነጋዴው፣ ሰራተኛው የሚከፍለው ግብር ለመሰሪያ መግዣ እና ለሕዝባችን መጨፍጨፊያ እየዋለ ስለሆነ ግብር መክፈልን እንዲያቆም

4.2. ለአገዛዙ ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ ምንጭ የሆነው በውጭ ከሚኖሩ ኢትዮጵያውያን በተለይም ከአማራው የሚገኘው የውጭ ምንዛሪ ፍላጎት ነው። ይህም በአገዛዙ ሲታይ አገዛዙ ከላጋሽ አገሮች ከሚያገኘው ዕርዳታ በብዙ የሚበልጥ ሲሆን፣ የውጭ ምንዛሪ ፍላጎት መቆም የአገዛዙን የጦር መሰሪያ አቅርቦት፣ የጭቆናና የአፈና መረቦችን የማንቀሳቀስ አቅሙን የሚያዳክም ይሆናል። በመሆኑም፣ ዲያስፖራው በተለይም ሁሉም የአማራ ተወላጅ የውጭ ምንዛሪ እንዳይላክ ሙሉ ማዕቀብ እንዲያደርግ ጥሪ ቀርቧል።

4.3 አነጋዊው አገዛዝ ለሰው ህይወት ክብር ጉዳይ የሌለው፣ በጉልበት ብቻ የሚያምን አረመኔያዊና ኋላ ቀር ስራዓት ስለመሆኑ እስካሁን በተግባር የታየ ነው። ወደፊትም፣ በከፋ ሁኔታ በዚህ እንደሚቀጥል ግልፅ ነው። ይህን አረመኔያዊነት ለመቋቋም አማራውና ሌላው ህዝብ በተለያዩ አካባቢያዊ ቁርኝቶች በመደራጀት የህዝባዊ እምቢትኛነት ዘመቻ ሲጀመር፣ በውጭ ያለው ህዝብ የመደገፍ ሙሉ ሃላፊነት ስላለበት፣ በውጭ የሚኖሩ የአማራ ልጆች ከህዝብ ለታወጀ ማንኛውም የህዝባዊ እንምቢተኝነት ትግል ሙሉ ድጋፍ እንዲሰጥ ጥሪ እናቀርባለን። ከዚህ ጋር ተያይዞ፣ በውጭ የሚገኘው አማራ የውስጡን እምቢተኛነት በመደገፍ በዓለም ዙሪያ የተቀናጀና ተከታታይና የተቃውሞ ዲፕሎማሲያዊ እንቅስቃሴ ያደርጋል።

4.4 አነጋዊው አገዛዝ ሁሉንም መንግስታዊና የግል ተቋማት በነገድና በግል ጥቅም ከፋፍሎ በሃይልና በመንግስታዊ ሽብር አዳክሞ ሰላማዊና ህዝባዊ ትግልን ለማፈን ከፍትኛ ጥረት አድርጓል። ወደፊትም በዚህ ይቀጥላል። ሆኖም ይህን መሰሉን ድርጊት ከእሱ በፊት የነበሩትም ሞክረው አልተሳካላቸውም። በመሆኑም፣ በአማራው ክልልና አማራው በብዛት በሚሰራባቸው ድርጅቶችና ተቋማት ጀምሮ ሌሎችንም በሚያሰባስብ ሁኔታ፣ የትምህርትና የስራ ማቆም እርምጃ እንዲደረግ ጥሪ ቀርቧል። የአማራ ድርጅቶች ይህን በተመለከተ ዝርዝር መረጃና የአካሄድ ስልት ያቀርባሉ።

4.5 ከላይ የተጠቀሱት ሰላማዊና ህዝባዊ እርምጃዎች በተቀናጀና ወቅታዊ በሆነ መንገድ መካሄዳቸው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ አገዛዙ እንደተለመደው የእብሪትና የሽብር እርምጃ መውሰድ ከቀጠለ የትግሉ ስልት ደረጃ ሊያድግና ህዝቡና ድርጅቶቹ ማንኛውንም አስፈላጊ ህጋዊና ተፈጥሮአዊ እርምጃ የመውሰድ

ሙብታቸውን ለመጠቀም ይገደዳሉ።

5 ለመከላከያ ሰራዊት

የአገራችሁን ድንበር ከወራሪዎች፣ መንግስታዊ ከሃዲዎች ለመጠበቅ ቃል የገባችሁ የኢትዮጵያ የመከላከያ ሰራዊት አባላት ሆይ! በአገር በቀል ከሃዲዎች የሚጨፈጨፍውና የሚሳደደው ወገኖችሁ የድረሱልኝ ጩኸት ይሰማችሁ! የአገሪቱን መንግስት ስልጣን የያዘው አነጋዊው ቡድን ለእነዚህ ወገኖቻችን ጥሪ ምላሽ ሊሰጥ አልቻለም። አብይ አህመድ በቅርቡ ከወያኔ ጋር ባደረገው ጦርነት በአንተ በአገር ወዳዱ ክህደት ፈፅሞ እርቅ አድርጎአል። በይዘት ስለሆነ ያለፈበት ወገኖችሁ አነጋውያን ላይ ክንዱን የሚያነሳበት ጊዜ ተቃርቦአል። የህዝብ ወገንተኝነታችሁን በተግባር ለማሳየት በተጠንቀቅ ትጠብቁ ዘንድ በመከራ ውስጥ በሚኖረው አማራ ወገኖችን ስም ጥሪያችንን እናቀርባለን።

6 ለብአዲን እና ሌሎች የአገዛዙ ደጋፊ አማራዎች

ትናንት ወያኔ/ኢህአዴግን ዛሬ አህዴድ/ብልፅግናን እያገለገሉ ለአማራ እየታገልኩ ነው ማለት፣ በአማራው ቀስታ ላይ ጨው መነስነስ ነው። እናንተ አጋሮቻችን የምትሏቸው ጌቶቻችሁ ለራሳችሁም እንደማይረረላችሁ የታወቀ ነው። በውስጣችሁ እንጥፍጥፊ ደመነፍሳዊ የወገን ፍቅር ካላችሁ፣ በአገልጋይነታችሁ ያወቃችሁትን ሁሉ ይዛችሁ አማራውን ለመታደግ የምትችሉባት ጀንበር እየጠለቀች ነው፤ ፍጠኑ። የአማራውን ትግል በመምራት ልታግዙት አትችሉም፤ ሰልፋችሁን ከኋላ አድርጋችሁ ግን ልትረዱ ትችላላችሁ። በድርጅታችሁ የመወሰን ሥልጣን ካላችሁ፣ ልታደርጉት የምትችሉት ትልቁ ነገር ለአነጋውያን እጅታ የሆነውን ድርጅታችሁን አክስማችሁ የአማራውን አቅምና ሃብት ለአማራው ነጻነት እንዲውል ብቻ ማድረግ ነው።

7 ለአዲስ አበባ ነዋሪዎች

እንደራስህ ቆጥረህ አዲስ አበባዎች የምትላቸው አነጋዊያን፣ የኛ ብቻ ናት ሲሉህ የኖሯትን የኢትዮጵያን መዲና የራሳቸው ብቻ መሆኗን ለማረጋገጥ የሚያደርጉትን ሁሉ እያየህ ነው። አዲስ አበባነት የልብህ ኩራት ኢትዮጵያዊነትህ እንደሆነ እናምናለን። ሆኖም ግን ዛሬ በነገዳዊነት ርዕዮት በምትተዳደር አገር አዲስ አበባነትና ኢትዮጵያዊነት እውቅና የላቸውም። ሰልፍህን አዲስ አበባ የአነጋውያን አይደላችም” ብሎ ቆርጦ ከተነሳው አማራ ጋር ስታደርግ አዲስ አበባን ከአነጋውያን እጅ የምናስወጣበትን ጊዜ አጭር እናደርገዋለን። በአዲስ አበባ ላይ ሽገር የሚባል አገራ እንደማትቀበል አረጋግጥላቸው ። አዲስ አበባ በነዋሪዎቿ እንጅ በአነጋውያን አትተዳደርም በላቸው።

8 እኛ በዚህ ጉባኤ የተሳተፍን አማራዎች የምንገባው ቃል ኪዳን

8.1. በአሜሪካና በካናዳ የምንኖር የአማራ ተወላጆች በዚህ መግለጫና ውሳኔ በሰፈረው መሠረት

የወያኔን እና አገጋውያንን የውሸት ትርክት ለመምታት፣ በህዝባችን ላይ የተደቀነውን የህልውና ስጋት ለመመከትና የአማራውን ሙሉ ክብርና መብት ለማረጋገጥ የሚደረገውን ማናቸውንም ትግል ባለን አቅምና ችሎታ ሁሉ ለመደገፍ፣ እንዲሁም በሙሉ ኃይል ለመሳተፍ ቃል እንገባለን።

8.2. የአማራውን ትግል ለማስተባበርና ለመምራት በአሜሪካና በካናዳ እንዲሁም በመላው ዓለም የተቋቋሙትን ድርጅቶች ወደ ህብረት በማምጣት የሚያስፈልገውን የአቅም ግንባታ ለማጎልበት፣ በቀጥታ መሳተፍን ጨምሮ ማንኛውንም እርዳታ ለማድረግ ዝግጁነታችንን እናረጋግጣለን። በዚህ መሠረት፣ ይህን ጉባዔ ለዘጋጁት በሰሜን አሜሪካ የአማራ ማህበራት ፌደሬሽን(ፋና) እንዲሁም በካናዳ የአማራ ህብረት (ካሳ) ምስጋናችንን እናቀርባለን።

የአማራን ሕልውና ለማስከበር የማናደርገው አይኖርም!!!

.....